

ELŐFIZETES:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy I. hasbéli sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatjának és a szerkesztőnek fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Két mély jelentőségű szó.

Schlauch Lőrinc, Nagyvárad mélytudományú püspöke, az ottani iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyesületének zászlószentelése alkalmából nagy beszédet tartott. A beszéd a szocializmus kérdéseivel foglalkozik, megoldását is adja ennek azzal, hogy minden munkás vezérlő jelszavául azt tűzi ki, hogy: ora et labora.

Mióta a világ fennáll, mióta vannak erősebbek és gyengék, mióta az anyagi és szellemi egyenlőtlenségek képezik a társadalmi rend alapját, szociális kérdés mindig létezett; akutabb alakot mint most, azonban e kérdés nem öltött. S ennek magyarázata igen egyszerű.

A múlt századokban, egész a francia forradalom kitöréséig, mely a közrendet egészen új alapokra fektette, megvolt az egyenlőtlenségek-ből származó harcok szabályozója, azok kiegyenlítője. A korlátlan királyi, főúri hatalom, a társadalmi rend olyan alakulata, mely a gyengéket a hatalmasok protektorátusa alá helyezte, — másrészt a gyengébbeknek szétszórtsága s így a közösségnek, mely erőt ad, csak látszólagos léte, a megnyugvás a társadalmi rendben, az akkor uralkodó felfogások, — mindezen körülmények a néha-néha feljajdult gyengéket részint nem engedték arra a tudatra ébredni, hogy nekik is van joguk valamit követelni, részint, ha olykor fel is lázadtak, nem volt mire hivatkoznók, mert a társadalom s állam jogokat nekik alig biztosított s így könnyű szerrel legyőzettek egész azon időig, amíg az egész társadalmi és állami rend alapjában meg nem lett változtatva.

A szociális kérdés megoldása tehát egész a francia forradalomig ezen az alapon nyugodott. Voltak természetesen más fontos okok és körülmények is, de amyi tény, hogy a gazdagok és szegények, munkaadók és munkások, hatalmasok és leigázottak közötti harcnak — s ez a szocializmus problémája — szabályozóját a fentemlített viszonyok alkották s nem engedték meg, hogy az elemi erővel törjön elő, mint ahogy ez napjainkban történik.

A jelzett egyéb okok közül — cikkünk kerete csak az általános irány jelzésére enged teret — egyet hozunk fel s ez az, hogy ma nemcsak a társadalmi és állami rend, hanem az egész gazdasági rend, a kereskedelem is megváltozott s domináló szerephez jutott egy tényező: a tőke.

Nézzük, hogy állunk ma. A forradalmi átalakulások jelszava a szabadság. Szabadnak mondták ki a gyengét úgy mint az erőset, a szegényt úgy mint a gazdagot, az egyéni, társadalmi, állami működésben a törvények különbségeket nem tesznek, mert proklamálták, hogy a veleszületett jogoknál fogva mindenki oly irányban érvényesíti tehetségét, munkásságát, ahogy a legjobbnak látja.

Hogy állunk tehát. Ki védi a gyengét? Védje meg maga-magát. Hiszen meg van a lehetőség vagyont szerezni, magas állásokba jutni, törvényileg biztosítva van ez s utját állni ennek többé senkinek sem áll jogában. Levették a szegényről a békókat, a bilincseket s azt mondták neki felszabadítottunk, a világ nyitva előtted, élj a magad módja szerint.

A szociális harc egy új jelszó alatt indult meg s ez a szabadság. Nem igázza le többé a hatalmas a gyengét — oly módon, mint régen történt nem — de nem is védi, magára van az hagyatva. De azért nagyon is vannak hatalmasok, gazdagok, — szegények, gyengék. A hatalmasak talán még hatalmasabbak mint valaha, csak hogy a gyengék és szegények is erősebbek. Erősebbek, mert érzik összetartósságukat, érdekeik közösségét, mert érzik, hogy a törvény szabadságot biztosított jólétük keresésében. Nincs lánc, mely őket a földhöz kötné, tudják, hogy a társadalmi rendnek immár tényezői már számuknál fogva is, tudják, hogy van joguk szerezni, keresni, tudják, hogy van joguk a munkára, van joguk az őket tisztességes munkájuknál fogva megillető részt a nemzeti tőkéből, vagyontól megkövetelni.

A hatalmasak, mint jeleztük, még hatalmasabbak mint valaha s ha olyan eszköz nincs is a kezükben, van ma annál különb s ez a vagyon, a pénz s a szegény, az magára maradt szabadságával. Ezért bizonyos tekintetben a gazdag ma gazdagabb s a szegény szegényebb mint valaha.

A szociális kérdést tehát ma, nem úgy, mint régen — a szabadság proklamált rendszere alapján kell megoldani.

A szociális problema megoldása tehát az lesz: a szabadabb tett szegény tisztességes anyagi megélhetésének feltételeit társadalmi, úgy állami uton békésen biztosítani.

A harc e közben folyik, még pedig hatalmas fegyverekkel, a gazdagé a hatalom, a szegényé

szabadságánál felül a számbeli túlsúly. Aki a szociális kérdést a mai szabadsági rend közepe békés uton megoldja, az lesz ezen vagy talán a jövő század legnagyobb embere, — hangoztatják egyre. S úgy is van.

Nagyvárad tudós püspöke, Schlauch Lőrinc, bizonyára maga sincs azon nézetben, hogy az ora et labora jelszóval ma a szociális kérdést véglegesen meg lehetne oldani. Nem a mai viszonyok és nem a mai emberek kellenének ahoz.

Csak az a kérdés, vajjon a harcot, mely mindig hevesebben vivatik, lehet-e mérsékelni az ora et labora mély lélektani és szociális jelentőségű jelszavának keresztülvitelével? Az a kérdés továbbá, mily mértékben használják mérséklő elvül a küzdő felek az ora-t és labora-t?

Schlauch püspök beszédjében a többek között a következőket mondja:

„Önök Barátaim! Egyetűk jelégéjük a „munkásságot“ és haladást választották. Már ezzel tehát hadat izentek mindazoknak, a kik nagyhangzú szavak alatt a henyélést és dologlanságot takarják. Emlékezzenek meg, hogy az egyház, melynek áldását ma kérik, a dolog mellé oda állítja, az imát is; hogy a jó isten áldása nélkül az ember az élet terhei alatt könnyen összeroskad; hogy a melyik mélyhülyből az isten számkivetve van, ott ki van zárva a munkának legjobb barátja; hogy oda, a honnan a vallás száműzetett, bevonulást tartanak az emberi szenvedélyek és csakis ezek; pedig a szenvedélyek nem emelnek, hanem rendszerint lealacsonyítanak. Öljük ki a lelkekből a hit világát, mely oda lett oltva, mely növekedett, testté és vérré vált, melylyel az ember magát azonosította és a melytől megválni nem tud a nélkül, hogy meg ne szűnjék ember lenni; és meg lesz törve nem csak a hit, de meg lesz törve az erkölcsi élet, egy örök állandó, melyet semmi sem képes kitölteni. Lesz haladás, de nem a jóban; lesz fejlődés, de az nem lesz eszményi; lesz anyagi jólét, de a szenvedés mint árnyék annál nagyobb lesz, minél nagyobb lesz a hitetlenség és erkölcselenség.“

A püspök azon konkluzióra jut, hogy a haladás csak a mai alapon történhetik. Ezt a haladást vagyis a szociális kérdés megoldását — ha ez értetett a haladás szó alatt — úgy kell értelmezni, hogy az a mai, a szabadság rendszere által megváltoztatott alapon történhetik. Ez a társadalmi oldal, vagyis az, ami a „labora“-ra vonatkozik.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Szólás.

Nézd, a róssa hogy elvirul,

Lehullanak szirmai;

Le se tépték, hogy keblére

Tűzte volna valaki.

Elmúlt már a tavasz is

És utána megy a nyár.

Lásd, az a kis bárányszőllő,

Az is milyen messze száll.

És elmúlik ifjúságunk,

Szürünkben is tél leszzen . . .

És ajkaink elkésnek majd

Csókjaikkal, édesem.

Márton Pál.

MAMETTE.

Sylvestre egy pierre-en-bressei földmives fia volt; tíz éves kora óta fát vágott, s mire tizenöt éves lett, a városba ment, elszegődött egy kiskereskedőhöz, utóbb önállóvá lett, elég gyorsan megszede magát és még meglehetősen fiatalon visszatért szülőhelyére.

Kis termetű, viruló arcu, mosolygó szemű volt; szerettek volna, ha megnősül, de Sylvestre eredeti ember volt, sikeknek mutatkozott minden rábeszélés iránt és megmaradt agglegénynek.

A magány azonban bántotta, és azért egy szép napon szíve sugallatának engedve, gyermektől fogadott

egy kis elhagyott, vézna, bicegő leánykát, ki azonban oly kedves volt, hogy szinte szépek tetszett.

Elnevezte Mamettenak.

A gyermek néhány év alatt hajadonná fejlődött, gondozta és szerette tiszta szivből nevelő atyját, úgy hogy elég hangosan beszélték a helységben, hogy mire férjhez megy, Sylvestre dus hozományt ad vele.

Kérőkben, mint könnyű elgondolni, nem volt hiány. A gyógyszerész fia, a heves vérű Godard Achille, egy 25 éves erőteljes legény is közéjük tartozott, valamint Célestin hentes is versengett a leány kezéért.

Jó parti volt mindkettő. Az öreg Godard gyógyszerész aranybánya volt, és ami Célestin illeti, az ő üzlete is jól folyt.

Sylvestre egy alkalommal így szólt nevelt leányához: — Eladó leány vagy már; Godard és Célestin megkérték kezdet; annyira szeretnek, hogy szinte kétségbeesnek. Válassz közülük.

A gyermek, ki nem szerette sem egyiket, sem másikat, nem felelt azonnal.

— Gondold meg a dolgot Mamette! Godard szép fiú, átvési atyja gyógyszerész. Célestin pedig oly kitűnő kolbászt és véres hurkát készít, hogy tíz mértföldnyire sincsen párja. Valóságos specialista e téren. Halljam kibez mész?

— Godardhoz, feleli Mamette.

— Tetszik Godard?

— Tetszik, papa.

— Akkor hát jól van; elhatározott tény. Holnap nyilatkozni fog. Elmondom neki a jó hírt. Célestinnek, ki reggel óta itt lebzsel, ki adom az utját.

És Sylvestre jókedvében dudolgatni kezdett.

A fiatal leánya választása nagy feltűnést keltett. Célestin, ki féltékeny és dühös volt, mindenképen össze akart veszni ifjabb Godarddal; verekedésre került a sor; nem Célestin volt az erősebb; nyolc napig duzzadt szemmel járt-kelt.

Egy kérdés maradt függőben.

Mennyi lesz a Mamette hozománya? Sylvestre kértelte a választ.

— Majd meglátjuk, szólt később.

— A kicsike, az öreg egyetlen örököse, gondola Godard, és az esküvő megtartása el lett határozva.

Fontos esemény jött közbe. Sylvestre nővére, ki Döleban lakott, meghalt és két leány maradt utána: a tizennyolc éves Thasie és a husz éves Céleste.

Sylvestre elutazott a temetésre és mikor visszatért Pierrebe, két unokahuga kísérte; ő volt egyetlen rokonuk, gyámjuk.

Veszekedő, rossz teremtések voltak és szerettek parancsolgatni. Gazdag örökösök módjára viselkedtek, és minthogy nagybátyjuk nem szerette ezt a modort, még jobban megkedvelte Mamettet, ki megmaradt gyűngédnek és szeretetreméltónak.

A leánya csakhamar észrevette, hogy vőlegénye nem jár már oly gyakran hozzá, mint azelőtt, hogy alighanem Thasiera vetett szemet.

Godard tényleg agyafurt módon megtudta a közjegyzőnél, hogy Thasie és Céleste lesznek Sylvestre egyetlen örökösei, és azért visszavonult.

Mamettenek néhány napig ifjút ez, de csakhamar megvigasztalódott.

— Az a fickó pénzedet akarta, mondta neki Sylvestre; hugaim ide érkezése megváltoztatta szándékait, azt beszélik a városban, hogy imádja Thasiet; de türelem, majd meglátjuk, ki nevet utójára.

Elment a gyógyszerész fiához és félrevonta.

— Hire jár annak, hogy ön szereti Thasiet, szólt.

— Imádom.

— Ej, hát vegye el, fiam; Mamette cseppet sem akadályozza önt.

Godard kipirult örömben.

— Még ma nyilatkozhatik hugomnak; végeztünk. Sylvestre aznap Célestinhez is elment:

— Godard Achille elveszi Thasiet; akarod-e nőül venni Mamettet, kiért verekedtél.

— Oh . . .

— Mit akarsz mondani?

— Már nem szeretem.

— Akkor hát nincs mit keresnem itt.

Ami az „ora“-t illeti, arra gyönyörűen ráillik a püspök ur azon kijelentése, hogy az alap az, amit a kereszténység kétezer év előtt lerakott.

A szociális harcnak ugyiszólván egyedüli mérséklője a komoly munka s a vallásosság.

És e kettő tekintetében bizony igen sok a kívánni való. Dolgozni ugyan dolgozik ez a világ, még pedig lázasan, de azért igen nagy a dologtalan elem száma, azoké, akik munka nélkül akarnak boldogulni, akik követelik, hogy a saját erejük, képességük odaadása nélkül is tartozik a társadalom, ha már nem védi s ha szabadságot adott, nekik kenyeret adni. S ez az a bizonyos forradalmi elem, melynek csak egy szikra kell. A franciák nem régen elhunyt híres kritikusa, Auguste Vitu, a dologtalanokat három osztályba sorozza: akik temperamentumuknál fogva azok, félig tesznek meg mindent, mindig változtatnak, nem nyugszanak s mindig más-más ábránd után futkosnak, ezek a legboldogtalanabbak, — akik nem képesek dolgozni — és akik elvből nem dolgoznak. Nézzünk csak körül, hány ilyen is van?

A vallásosság alapja a társadalmi boldogságnak és a boldogulásnak is. Ennek alapjai is meg vannak ingatva. Pedig bizony ezt sem szabad hagyni.

Mindenki ismeri azt a képet, ahol egy szegény földműves imával az ajkán járja a barázdákat és vet, háta megett egy angyal öntözi az általa bevetett földeket. A kép alatt az olvasható: „Ora et labora.“

Ha e két szónak mély társadalmi jelentőségű értelmét megszívleljük s követni iparkodunk, a szociális kérdés, ha nem is lesz megoldva, de a szociális harc igen meg lesz enyhítve.

Az ülészak vége. A képviselőház is, meg a főrendiház is f. hó 17-én tartották utolsó ülésüket e nyáron. Ezzel befejezték az ülészakot. A képviselőházban apróbb folyótték elintézésére és a Romániával való vasúti összeköttetéséről szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasása és megszavazása után, Szapáry Gyula gróf miniszterelnök bemutatta a királyi kéziratot, mely az országgyűlés ülését augusztus hó 17. napjától az évi október 3. napjáig elnapoltatni nyilváníti. Péchy Tamás elnök aztán néhány meleg szóval elbucszván a ház tagjaitól, berekesztette az ülést. A képviselők az elnököt éltetvén, oszlottak szét.

Helyi és megyei hírek.

A király születésnapja. Őfelsége születésnapját városunk közönsége a szokásos pompával ünnepelte meg az idén is; fölbogozták valamennyi középületünket s a belvárosban igen sok magánépületre is kitzűték a zászlót, jelezve ezzel is azt a határtalan tiszteletet és szeretetet, melylyel a legelső magyar ember iránt viseltetik a város. A rom. kath., a gör. kel. és az izraelita templomban istentisztelet tartott az alkalommal. A rom. kath. templomban bemutatott misén Fejér Gyula apátplebános celebrált fényes segédlettel, a kóruson meg a polgári kaszinó egylet dalárdája énekelte a lapunk mult számában jelzett misét. Egy-egy magánéneket énekeltek Fejér Eulália k. a. és Dalmay Pálné urnó. Testületileg jelent meg az ünnepi misén városunk valamennyi hatósága a hivatali főnökök vezetése alatt; ott volt a megyei és a városi közigazgatási hatóság, a pénzügyigazgatóság, törvénytörvény, járásbíró, ügyészség, adóhivatal stb. — A katonaság részéről kivonultak a helyben lévő összes cs. és kir., ugyszintén a honvéd tisztikar is kivonult, ténylegesek ugy, mint tartalékosok. A templom előtt Sulyok Mór százados parancsnoksága alatt egy honvédszázad adott három gyönyörű össztűzvet. A rom. kath. templomból a hatóságok átmentek a gör. kel. Szent-György templomba, a hol Kupuszárevits Lyubomir mon-

dotta a misét több lelkes segédletével. — Délután 1 órakor az Elefánt-szállóban 38 terített katonai bankett volt, melyen a helybeli aktív és tartalékos tiszték vettek részt. A hivatalos felköszöntőt Pacher alezredes mondotta Őfelségére, akinek szavait háromszor „hoch“ és „éljen“ követte.

Szent István napját ismét nagy kegyelettel ülték meg városunkban is. A rom. kath. templomban tartott istentiszteletre újból kivonultak a hatóságok, s a honvéd és cs. és kir. tiszték nagy számban. A kórusról ismét hallottuk a dalárda által énekel misét s két magán éneket: Szabácsy Anna k. a.-ét és Dalmay Pálné urnóét.

Kinevezés. Krajnyák Antal, budapesti ügyvéd-jelölt, a helybeli kincstári ügyészséghez fogalmazóvá nevezetett ki.

Pályázat. Az újvidéki kir. kath. főgimnáziumnál betöltendő rendes tanári állásra, melylyel 1200 frt fizetés, 200 frt lakpénz, a szabályszerű ötödéves pótlék élvezete és nyugdíj jogosultság van összekötve, ezennel pályázat hirdettek. Ez állásra a latin és magyar nyelvből középiskolai képesítéssel bíró egyének pályázhatnak. Pályázati határidő szeptember 1.

A Bács-Bodrogh megyei szini kerület létesítése céljából jövő hétfőn, 24-én, városunkba érkeznek Szabadkáról Szebenburger Károly főgimnáziumi tanár és Vojnits Félix főjegyző, az ügyet az illetékes körökkel megbeszélendők. Ismételten örömtűket fejezzük ki a fölött, hogy nevezett urak ily lelkesen karolják fel az eszmét, melyhez, ha az városunk szini érdekeinek meg fog felelni, teljes erőnkkel mi is hozzájárulunk.

Honvédezedünkhez e hó 19-én vonultak be a tartalékosok 35 napi fegyvergyakorlatra. E hó 29-éig a zászlóaljok állomáshelyeiken maradtak s ekkor az újvidéki és a helybeli zászlóalj Szabadkára megy, a hol ezredőzpontosítás lesz. Innen szeptember 7-én Szegedre megy az ezred s másnap este 7 óra 58 perckor a volt osztrák-magyar vasút személypályaudvarából a 491. sz. tehervonattal Lugosra utazik az ott megtartandó nagy gyakorlatokra. Az ezred létszáma: 3 tüzstiszt, 51 tiszt és 1146 főnyi legénység, továbbá 22 házas ló.

Műkedvelői előadás. Az ó kéri ifjuság folyó hó 15-én a „Műkedvelői-alap“ gyarapítására, táncsal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Szinre kerültek: „Virágfakadás“, Muhorai Károlytól, és „Der Edukationsrath“, Kotzebuetől. Mindkét darab kitűnően sikerült. Ugy a férfi-, mint különösen a nőszereplők teljesen átérzik feladatukat, s azt oly sikerrel oldák meg, me'y bármely elsőrangú színpadnak díszére valódnak volna. A helyi és vidékről érkezett szépszámú és díszes közönség, — melyben a vidék legkedvesebb rózsáit láttuk egybefűzve, — színi nem akaró tapsviharral jutalmazá a derék ifjak buzgalmát és fáradozását, melylyel önmaguknak tiszteletet és becsületet, a közönségnek pedig egy sokáig feledhetlen s valóban élvezetes estélyt szerezének. Megéremlik, hogy neveiket a nyilvánosságra hozzuk. A nőszereplők: Krumm Paulina, Krumm Ludovika, Pichler Mariska, Krumm Emma, Ilg Karolina kisasszonyok; a férfiak: Bierbrunner Gusztáv, Ilg Eduárd, Joeckel Gusztáv, Kiszter Károly, Kiszter Mihály és Ilg Gusztáv urak valának. Az összes bevétel, dacára a csekély helyarárnak 82 frt és 80 kr volt, mely a kiadások levonása után a fentebb említett alapnak adományoztatott. Az előadást tánc követé, mely az újvidéki Stürzinger-féle első zenekar nyiretlyének gyújtó hangjai mellett; hely a szokásos kiváló kiviradgít tartott; tán nem kell mondanunk.

Bulkeszről a következő sorokat vettük: Meghívó a folyó évi augusztus hó 29-én a bulkeszi család szegény iskolás gyermekek segélyezésére céljából rendezendő hangversenynyel egybekötött műkedvelői előadásra, melyre a n. é. közönséget ezennel tisztelettel meghívjuk. A műkedvelők. — Beléptidij: személyenként 50 kr, családjegy (3 személyre) 1 frt 20 kr. Felülvezetések, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti fél 8 órakor. Előadás végeztével tánc. Ez alkalommal az újverbázi Wahl zenekara fog játszani.

Gyászhir. Csinesek Nándor, apatini községi tanító, folyó hó 18-án feleség s 8 kiskorú gyermek hátrahagyásával hosszas betegeskedés után elhunyt. Temetése általános részvét mellett ment végbe.

Felfüggesztett tanácsnok. Zentán a legutóbbi közgyűlés a polgármester vadjára Gombos Zsigmond gazdasági tanácsos ellen egyhangulag elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, mert négy hónap alatt nem teljesítette be számadásait s a midőn ezt meg is tette 192 frtnyi differencia merült föl.

Szegedi dalárok Ó-Kanizsán. Az ó-kanizsai ipartestület folyó hó 15-én házvételi alapja gyarapítására, a szegedi polgári dalárda közreműködésével, Nagy Lajos kerthelyiségében dalestélylyel egybekötött nyári táncmulatságot rendezett, mely igen szépen sikerült. A dalegyület, mely az ünnepélyen teljes számban megjelent, az ó-kanizsai hajóállomásnál Nagy Lajos ipartestületi elnök fogadta, ki lelkes szavakkal éltette a Szeged és Ó-Kanizsa testvér városok között fennálló jó barátságát és a szegedi polgári dalárdát, mely engedve a barátságos meghívásnak, szíves készséggel tett annak eleget. Erre a szegedi polgári dalárda titkára, Priváry Pál válaszlott, megköszönte a szíves fogadtatást. Ezután a dalárda Menner János karmester vezetésével „Zengjen a dal“ Szegedi Endrétől énekelte el, melynek befejezte után megkezdődött a bevonulás a városba. Az utcák és ablakok tele voltak kíváncsi lelkes közönséggel. Este fél kilenc órakor vette kezdetét a mulatság. A nyitány után, melyet az ó-kanizsai első zenekar játszott, következett az ünnepélyen a közönség között kiosztott műsor szerint a dalárda által előadva: „Zengjen a dal“ (Szegedi Endrétől), „Huzd rá cigány“, „De könnyen száll“ (Dankotól), „Nem félek én“ (Menner Jánostól), „Legkedvesebb tanúyam“ (Beckertől), „Alföldi legény“ (Riegertől), „Párisi ifjuság“ (Adamstól), „Népfelkelők“, tréfás kantaté (Bergmann Ágosttól) zongora kíséret mellett, jelmez csoportokban előadva a kar által. Különösen kiemelendő a műsorból a „Párisi ifjuság“ és a „Népfelkelők“, távozó kedves tanárunknak Bergmann Ágostonnak nálunk is többször nagy sikerrel előadott szerzeménye, mely igen nagy tetszést aratott s a közönség többször megújratá. Ezután kezdetét vette a táncmulatság, mely virágos jökezdvel reggelig tartott. A négyeseket 70—80 pár táncolta. A nagyszámú szép asszonyok és leányok közül tudósítónknak a következőket sikerült följegyezni: Asszonyok: Nagy Lajosné, Katona Sándorné, Hercz Edéné, Grünfeld Hermán, Reichlinger Gyuláné, Derzsi Bélané, Ringhoffer Andrásné, Kiss Sándorné, Kozmotzi Lászlóné, Ocskai Miklósné, Raffai Jánosné, Popovits Simonné, Ladóczki Sándorné, Ocskai Gyuláné, özv. Schenkkné, Kávai Györgyné, Fojti Jánosné, Lövinger Zsigmondné, Beretka Andrásné, Pfeffer Jánosné, Bednaker Károlyné, Kafa stb. Leányok: Bécezi Rozika, Lóti Rozika, Kávai Boriska, Bogoszávyev Zorka, Weber Józsa, Gegei Erzsike, Schamen Vilma, Adányi Emma, Zana Etelka, Szerdahelyi Gizella, Söbel Berta, Lesko Irma, Fehér Ilona, Zöldhegyi nővérek, Fojti Mariska, Reichlinger Rezsín, Radeczki Berta stb.

A fekete álarcos férfi. Nagy veszélyben forgott e hó 10-én Szabakov Lázó szent tamási lakos élete. Eppen asztalnál ült s vacsoráját költé el, midőn hirtelen fölynyit az utca ajtó s egy fekete álarcos férfi lépett be s a szavak kíséretében „Magbalsz Lázó“ forgópisztolyal 6-szor reá lött. A golyók közül azonban szerencsére csak kettő talált, egy a bal kezén, a másik baloldalán, anélkül hogy súlyosan megsértette volna. Midőn a merénylő látta, hogy nem sikerült a terve, futásnak indult s meg is menekült. A merénylőt nyomozzák.

A megmárt állatszelidítő. Kludsky Antal állatsereglet tulajdonos és állatszelidítő, kiről megirtuk, hogy az oroszlanmarás miatt súlyos beteg, a mult heten seblázból kisenvedett Ó Becsér. A hivatásának áldozatává lett Kludsky még javakorbeli, erőteljes ember volt s orvosai is remélték, hogy legyózi a betegséget, szervezete azonban nem bírta el. Az állatsereglet már elítávozott Ó Becséről és így tulajdonosa nem sokáig bírta tulélni a vagyonát képező állataitól való megváltást. Kludsky Becsére jövet bizonyára nem gondolta, hogy ez lesz utolsó állomása.

Újvidéken a rom. kath. leányiskolát kibővítik és a népiskola hat osztályát elvégzett leányok számára kézimunka-tanfolyamot nyitnak.

Halálozás. Szerlemlhegyi Antal, ó-kanizsai nyugalmazott tanító élte 62 évében elhalálozott.

— Várjon, szól a hentes, nem azt mondtam, hogy senkit sem szeretek.

— Halljuk, kit szeretsz? Céleste kisasszony? Jól van, jó, Godard és te, boldog halandók vagytok... Unokaöcsém leszesz!

— Szerencsésen megszabadultam hugaimtól, gondolja magában a nagybátya, és kezét dörzsöli jó kedvében. Thasie és Céleste csakugyan férjhez mentek és két évvel ezután Sylvestre bácsi meglalt.

Gyönyörű idő volt; a helység összes lakói a mezőn idóztak.

Godard és Célestin egyedül maradtak az elhunyt mellett.

A halottas szoba csendjében nem merték egymással közölni gondolataikat.

Godard végre odaszól Célestinnak: — Jól tudom, hogy min tépelődöl.

— Magam is tudom a te gondolatodat.

— Rejtett kincsre gondolsz, szól Godard, és a szekrényre mutatott.

— Látni kellene.

— A végrendeletet, ugy-e? Célestin elsápadt.

— Ha kitagadott volna bennünket! Ez a sánta leány nagyon aggaszt...

— Keresztek a végrendeletet.

— A szekrény kulcsára volna szükségünk.

— Ott van az öreg párnája alatt; kiveszem. Ugy tett, mint mondá; a mint a kulcs kezében volt, Godard felnyitotta a szekrény. Pénznek nyoma sem volt; csak egy bepecsételt levelboríték feküdt ott.

Kivetete, föltépte és idegesen felkacagva, szól: — Ah, ez a koldus kitagad Mamette javára.

Aztán, a mint olvasta az aggastyán végrendeletét, elégette.

Nyolc nappal ezután a közjegyző meghívta a rokonokat és Mamettet is, az elhunyt házába.

— Ez egy idegen leánya, szól Thasie meglátva Mamettet.

— Az örökség jog szerint bennünket illet, mondja Céleste.

— Azonnal meglátjuk, szól a közjegyző, egy fadozot helyezve az asztalra.

— És ravasz tekintetet vetve a skatulyára, hozzátette: — Hölgyeim és uraim, közeledjenek, nagybátyjuk szól majd önökhöz.

— Szellemidézéseket akar produkálni, mondja Godard.

— Nézzék a dobozt, vizsgálják meg jól, uraim, szép munka, — igazi rózsafa.

— Nyugtalanít az a holmi, sugja erre Godard, megragadva Célestin karját. Csak nem lesz abban a skatulyában egy másik végrendelet!

A közjegyző, ki meglehetősen kitalálta a rokonok gondolatait, már előre élvezte azt a színpadi hatást, melyet elérendő volt.

— A ládácskában gyémántok lesznek, gondolta Thasie.

— Értékpapírok, mondja Céleste. Bizonyára nagy meglepetés készül számunkra.

— Nagybátyjuk eredeti ember volt, mondja a közjegyző. A világiállításon fonográfot vett magának... Csakugyan nagy lesz a meglepetés, tette hozzá, lassan kinyitva a dobozt.

Mindenki előrehajolt, hogy jobban lásson; majd meg ijedten hátrátárorodtak.

A dobozból gunyos hang hallatszott; a nagybácsi hangja volt, az összes jelenvoltak ráismertek.

Igy szól a fonográf: — Szekrényembe tettem végrendeletemet; ha jegyző nem találná ott, ez annak a jele, hogy rokonaim ellopták; előrelátva ezt az esetet, másolatot helyeztem el a plebánosnál.

De meg akarom mutatni, hogy nem feledkeztem meg senkiről és azért visszatértem a tulvilágról, hol

nagyon jól érzem magamat és szóval is megerősítem utolsó akaratomat.

I. pont.

Önzetlen és szerettét unokaöcsémre hagyom két hugomat, Thasiet és Célestet, no meg huszonöt frankot, hogy miséket mondassanak érettem.

II. pont.

Összes vagyonomat az én kis Mametemre hagyom, hogy jóra való férjet találjon.

A helységben most is hisznek Sylvestre bácsi felátadásában.

Marcel Villemer.

Kicsike koromban...

Kicsike koromban Facemetem voltam.

Oly boldogan étem, Mint angyal az égben: Rám édes anyámnak Szerelme vigyázott — Úgy nevelt föl, mint sziciből Fakadt kis virágot.

Tízéves koromban Szomorifűz voltam;

Szomorokodnom kellett Egy kicsiny sír mellett... Odavitt fájdalom

Anyám sírhalmára — Én Istennem, mért is lettem Olyan korán árva!

A.

entán a leg-
ombos Zsig-
g elrendelte
att nem ter-
is tette 192

Az ó-kani-
ppja gyara-
üködésével,
egybekötött
zében sike-
es számban
nagy Lajos
kkal éltette
ött főnálló
t, mely en-
zsgéggel tett
da titkára,
lyes fogad-
rmester ve-
drétől en-
tt a bevo-
váltak ki-
rakor vette
et az ó-ka-
ünnepevény
a dalárda
Endrétől),
Dankótól),
vesebb ta-
ól), „Párisi
ntaté (Berg-
mez esopor-
emelendő a
k,“ távozó
k nálunk is
mely igen
megújraza.
ely virágos
ól) — 80 pár
ányok kö-
följegyezni
rne, Hercz
ulané, Der-
ulané, Koz-
osné, Popo-
ulané, özv.
Lövinger
osné, Bed-
ezi Rozika,
rka, Weber
ny Emma,
ria, Lesko
i Mariska,

vesélyben
nási lakos
el, midőn
arcos férfi
sz Lazó”
ül azonban
a, a másik
ette volna.
terve, fu-
yomozzák.
lky Antal
megirtuk,
mult héten
ánk áldo-
ember volt
seget, szer-
t mar eltá-
okig bírta
megváltást.
olta, hogy

kibővítik
k számára

ó-kauzsai
tt.

egerősitem

gyom két
öt frankot,

e hagyom,

bácsi fel-

emer.

A.

A Gotterhalte Ujvidéken. Ófensége szüle-
tésnapja alkalmából Ujvidéken Kopper György apát-
plebánus fényes segédlettel misét mondott. Feltűnően
kellően hatást keltett az alkalommal — a mint nek-
ünk — hogy a kántor a Graduale alatt az osztrák
Gotterhaltet énekelte. Vagy talán Ujvidéken nem a
király születésnapját ülték meg, hanem a császárt?
— Igaz ugyan, hogy nekünk nincsen királyhimnuszunk,
de van egy igazán magas és himnuszunk, a mely a
nemzeté s a mely ily alkalommal teljesen helyén való.
Mert ha egyéb nem is, hát legalább is tapintatlanság
az ahítatra egybegyült hazafias közönséggel szemben az,
hogy a midőn forrón szeretett királyunk, a mindent
legalkotmányosabbnak nevezett uralkodónknak születés-
napját ünnepeljük, a mikor hazafias és áhitatos érzések-
kel eltelve az ég lehető legnagyobb áldását kérjük le
fölkent fejére, akkor megüssük a fülünket annak a him-
nuszunk hangjait, melyhez a nemzeti gyász keserű em-
lekei fűződnek. — Levelezőnk megjegyzése szerint na-
gyon óhajtható lenne, ha a germánzellemeű kántor minél
előbb nyugalmába menne.

Plebánosi beiktatás. Márton Mátyás ó-kani-
zsai plebánus beiktatása aug. hó 23-án megy végbe.

A n-palánkai tűzoltóünnep tárgyában, mely
mar tegnap le is folyt, e hó 18-iki kelettel a következő
sorokat vesszük: A n-palánkai tűzoltók nagy Szent-
István-ünnepevényen következő egyletek vesznek részt, az
ujvidéki magyar dalárda, az apatini, bácsi, futtaki, hód-
szági, illoki, pétervárad, topolyai, ujvidéki és vukovári
tűzoltók. Ezekon kívül valószínűleg még a bajai, bresz-
továcsi, titeli és zombori tűzoltó-egyletek is. — E nagy-
széri ünnepélyről Rechner utvidéki fényképész fel-
veleket fog csinálni. Gromon Dezső államtitkár tiszte-
letére — ki már augusztus 19-én érkezik Palánkára —
nagy fakélyásmenet lesz. Palánkára augusztus 20-ára
ezennel több vendéget várnak, — kik az érdekes ün-
nepeket megtekinteni és Gromon képviselőjüknek törhet-
len bizalmukat nyilvánítani jönnek.

Méregkeverők. Rémes dolog történt Szent-
Tamáson. Nagyon gyakoriak voltak a halálosok egy
idő óta; s végre is figyelmes lett a dologra a csendőrség
s titkos följelentés alapján letartóztatták Kurjakov
Nota, Pivniczki Milica és Paraszt Zsuzsanna szentamási
nőket, kikre az a gyanu volt, hogy több embert meg-
mérgeztek. A házkutatás alkalmával mindháromnál ron-
gyokba barmolt erős mérgeket találtak, amelyre nézve
nem akarnak fölvilágosítást adni. A szomszédok vallo-
masai alapján azonban az a gyanu merült föl, hogy a
legutóbb elhalt 8—10 földmivelőt is ők mérgezték meg
és ennek megállapítása végett a holtakat kiássák és
felboncolják. A méregkeverők le vannak tartóztatva és
borzasztó tettük részleteit a vizsgálat fogja kideríteni. —
Ujabbán a következőkről értesülünk: A vizsgálat mind
borzasztóbb adatoknak jut nyomára. Az a három ujver-
bási asszony, kiket elfogták, potom áron árulta a mér-
get. A csendőrség sürgőnyileg tudósította az ujvidéki kir.
törvényszékkel. A kiküldött vizsgálóbíró az utóbbi hetek
alatt elhunytak sirjait fölászta. A napvilágra került ha-
lottakon boncoló orvosok tíz esetben mérgezést konsta-
táltak a halál okául. A letartóztatott egyéneket Ujvi-
dékre szállították a törvényszéki fogházba. Az eset hire
óriási felemltet keltett a nép között; különösen megjed-
tek azok a családok, melyekben az utóbbi időben ha-
lálzás fordult elő. Tizenhat év előtt Torontálmegyében
hasonló eset történt. A vizsgálóbíró akkor fölászott egy
fel temetőt s ötven esetben konstatáltak mérgezési ha-
lálásokat. E híres bűneset tárgyalásán Rácz Gyula volt
szegedi, akkor nagykikindai törvényszéki bíró elnökölt.
Rácz Gyula azóta ujvidéki törvényszéki elnök lett, éppen
az általa vezetett törvényszék földadata foglalkozni ez
újabb bűnesettel, melynek bizonyára éppen ő lesz a leg-
alaposabb ismerője.

Angolna a Tiszában. Bali Inre csongrádi
halászt a minap nagy meglepetés érte. Mikor a halóját
felhuzta, olyan állat volt benne, aminőt ő még sohase
látott, félig hal, félig kigyó. Bali elvitte a ritka zsák-
mányt Eder János tanárhoz s ő mondta meg, hogy a
szokatlan formájú hal angolna. Igen szép példány, az
egy méter hosszúságot megüti. Az angolna azelőtt csak
azokban a folyóvizekben élt, melyek az északi tenger
vizidekéhez tartoznak, tehát nálunk csak a Poprád és
Dunajecben fordult elő, mint az egyedüli magyar folyók-
ban, melyeknek a vize nem a Feketetengerbe kerül.
Néhány évvel ezelőtt azonban szaporítás céljából a Du-
naba 1000—2000 darab angolnát bocsátottak be; innen
magyarozható, hogy most már a Tiszában is előfordul
évenként fognak egyet-kettőt a kényes halból vagy ott,
vagy a Dunában.

Meggyilkolt fiatal leány. Borzasztó gyil-
kosság történt Karavukován f. hó 15-én. Ugyanis egy
Fischer Roza nevű tizenöt éves leány, öcsésével és ennek
bajtársával azon szándékkal ment le a rétbe, hogy sző-
lőjükből szilvát és földükről dinnyét hozzon. Ez utóbbi
célra még kést is vitt magával. A két fiu, mielőtt meg-
hagya a leánynak, hogy visszatérjék a szőlőben várja
meg, lement a dunai malmokhoz, a honnan 1/2 12 óra-
kor indultak visszafelé. Mily nagy volt azonban ijedsé-
gük, mikor a szőlőbe érve a leány véres ruháját és
véres kesét találták a földön. Hiába kiáltották a leány
nevet, semmi feleletet nem kaptak. Erre a két fiu ré-
mülten hazasietett, a történeteket elbeszéli. A halálra
ijedt szülők és egy-két férfirokon azonnal megindultak
a leány keresésére, kit hosszas keresés után egy közeli
kenderes közepén meg is találtak. De milyen állapotban!
A szerencsétlen leány félíg meztelen állapotban feküdt
a földön, nyaka összeszurkálva, gégeje elvágya és bal
melle pedig kivágya. Bizonyos, hogy a leány a szőlőben
lett legyilkolva s csak azután cipeltetett át a 3—400
lépésnyire álló kenderbe. A borzasztó tett elkövetőit
(vagy elkövetőjét) eddig eredménytelenül nyomozták.

Fegyelmi vizsgálat elrendelése egy bíró ellen.
Oberreiter Szilveszter Bezdán község bírája ellen a já-
rási szolgabíró hivatalos községi pénzeknek szabálytalan
kezelése miatt a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

Köszönetnyilvánítás. Az ó-kauzsai ifjuság
által a népkertben emelendő kioszk javára rendezett s
f. hó elején megtartott táncvigalom alkalmával K. A.
és R. Gy. dr. urak 50—50 krt sziveskedtek adományozni.

Vidéki szülők figyelmébe! Egy helybeli
hivatalnok családnál egy tanuló fiu vagy leány teljes
ellátásra elfogadtatik. Lakik az iskolák közelében. Bő-
vebbet e lap kiadóhivatalában.

Esperességi közgyűlés.

A bács-szerémi ág. hitv. evang. esperesség augus-
tus hó 17-én, Ujvidéken, értekezletet tartott, melyen a
Stelcer-féle ügyre vonatkozólag, a következő Schnee-
berger János által előterjesztett nyilatkozatot emelte
egyhangulag határozattá. Ezen nekünk beküldött nyilat-
kozatot így hangzik:

A bács-szerémi ág. hitv. ev. esperesség több tag-
jának fölhívására, Stelcer Frigyes felfüggesztett kiszácsi
ev. lelkész legújabbán megjelent „Követ választási elő-
készületek Bácsme gyében“ című röpiratára — értekez-
letre egybegyűlvén — annak egyhangulag hozott hatá-
rozatához képest, a közvélemény tájékozása végett a
következő nyilatkozatot teszi közzé.

Az esperességi értekezlet megbotrányozással és
felháborodással utasítja vissza azon koholmányokat és
rágalmakat, melyeket Stelcer Frigyes fenti röpiratában
az esperesség és annak elnöksége és több tagja, a
megye főispánja, alispánja és több tisztviselője, végre a
megye országgyűlési képviselői ellen vakmerően közzétett.

S a nélkül, hogy Stelcer valótlannak állításait egyen-
ként cáfolná, különösen valótlannak jelenti ki az espe-
resség nevezettnek azon koholmányát, mintha az espe-
resség vagy annak bármely tagja a politikai hatóságok
által befolyásoltatnék vagy befolyásolható volna a vég-
ből, hogy Stelcer bármiké okból üldözze.

Stelcer az ujvidéki kir. törvényszék, mint bün-
tető bíróság, hatóság elleni erőszak, távsürgönyitok
megsértése, rágalmazás s becsületsértés miatt vád alá
helyezte, e vád alá helyezést pedig a szegedi kir. Itelő
tábla helyben hagyta; minek folytán az esperesség kény-
telenítve volt a fenálló törvények és szabályok értel-
mében Stelcer állásától felfüggeszteni.

Az esperesség ezáltal nem hagyhatta válasz nélkül
Stelcer insinuatit, mert állításai valótlanságáról a
legnagyobb mérvben meggyőződött s mert közismeretű
dolog Bács megyében, hogy Stelcer felfüggesztett lel-
kész már rendőrileg, bíróság büntetve volt, károni
vétségek miatt az egyházi törvények által elítélte-
tt, az esperesség által jegyzőkönyvileg megrovott s
legújában jogerős bírói határozatok folytán vád alá
helyeztetett.

Ezért kellett az esperességnek felemelni szavát,
hogy a közvélemény tájékozva legyen a Stelcer által
világá szórt vádak alatlanságáról, vádaskodó fel-
függesztett lelkész személyéről, végre, hogy az espe-
resség hallgatása ne magyarázhatóság oda, mintha ezzel
nevezett lelkész eljárása, — akár is csak egy száma
vehető ember által helyeseltetnék.

Eljárásának jellemzésére talán elég volna annyit
fölemlíteni, hogy ez az ember támadta meg Szeberényi
Gusztáv evang. püspököt — Fabiny kertületi felügyelőt,
Zsilinszky Mihály esperességi felügyelőt, Belohorszky
Gábor főesperest, Skultéty Ede esp. felügyelőt, Petri
Károly alesperest (kit agyonlövésvel fenyegetett, ha a
bírói határozat fölött állásától felfüggeszteni merné),
megtámadta Schneeberger volt alesperest, Kutlik, Abafi,
Famler, Kruttschmitt, Langhofer, Szeberényi lelkész-
társait, Steló József volt főesperest és számos más
fiérfit — az egyházi téren.

A világi férfiak között Fabiny volt minsteren
kivül megtámadta röpirataiban Szalavszky Gyula, Gromon
Dezső államtitkárokat, Sándor Béla, Zsilinszky Mihály,
Flatt Viktor főispánokat, Schmausz Endre alispánt, Ro-
honyi Gyula országgyűlési képviselőt és az összes bács-
megyei képviselőket.

Továbbá megtámadta Schlagetter Gyula megyei
főügyész, Visy József, Kolozsváry Sándor, Császár
Péter főszolgabírákat, Balla Emil főkapitányt, Zsigmond
Dénes szolgabíróit és számtalan községi jegyzőt a megyé-
ben, kiknek neveit elsorolni is nehéz volna! végre meg-
támadta saját vizsgálóbíráját Popovics Istvánt, a kir.
ügyész Popovics Aurel, Lobmayer kir. főügyész és
számos a közélet terén szereplő tisztelt férfit; sőt röpi-
rataiba ártatlan nőket, családi titkokat is belevont.
Még a halottakat sem kímélte — rágalmaival!

S ez az ember, ki évek óta tombol féktelenül,
ez beszél arról, hogy őt üldözik!

Mikor több év előtt, károni vétségei miatt, az
egyházi téren gyílt meg a bája, megírta „Panszláv világ
az alföldön“ című röpiratát. — Ebben bemártani, befe-
ketíteni igyekezett nemcsak egyházi felbujlóit, hanem
mindazon közigazgatási tisztviselőket is, akik ellene
eljárni voltak kénytelenek; megtette őket (olyanokat
is, kik semmiféle szláv nyelven nem beszélnek) —
panszlávoknak. — A saját elrémült e vádakra, mert
nem ismerte a vádaskodót és gyanusítottak.

Ezzel pedig csak nemzeti martynak akarta magát
feltüntetni Stelcer, hogy a büntetést kikertülje. — És
terve csaknem sikerült!

Most, hogy bűneit, vétkeit takargassa — politikai
martyrt akar magából csinálni, s a közvélemény és saj-
tót ismét félrevezetni. — Játssza az üldözött, a zaklatott
ártatlan — a bírói eljárással szemben, mintha politikai
meggyőződéséért üldözne. Stelcer üzelmeit teljes fék-
telenséggel folytatja; de a Bácskában s a hol már is-
merik, senki sem halgat rá, s így nem sikerül az a
terve sem, hogy legalább sajtóper útján válják „hires“
emberré. Üzelmeit egyelőre büntetlenül folytatja azon
célzattal, hogy belőlök országos botrányt csináljon, mert
azt hiszi, hogy bukásával másokat is magával leránt.

A hatóságoknak ellenszegül; felfüggesztetéséhez
is csendőroket kellett kirendelni, s a helyébe kinevezett
administratort boxerrel és revolverrel akadályozta meg
a templomba való menetelben. — Másokat agyonlövés-
sel fenyeget.

Ez az ember predikálja a vallást, a közmorált ez
az ember burcolja meg legjobbbaikat; erkölcsbirónak
tolja fel magát mások fölé, kiknek saruit sem méltó
megoldani.

Itéljen fölötte, eljárásáról a nagy közönség!
Az esperesség elősorolva e tényeket, kijelenti, hogy
vele semminemű polemia nem fog bocsájtkozni; mert
vele szemben védekezni, neki felelni, a mint már egy-
szer helyesen megjegyeztetett „erkölsi vétség volna“.

Miután még a jegyzőkönyv hitelesítő bizottsága
az esp. elnökség, Koch József, Petri Károly, Sauer
Ferenc, Wagner György és Kovalszky Lajos személyében
ki lett nevezve, az értekezlet befejeztetett.

Kelt Ujvidéken 1891. aug. 17.
Scultéty Ede, elnök. Belohorszky Gábor. Koch Jó-
zsef. Kovalszky Lajos. Petri Károly. Sauer Ferenc.
Wagner J. György.

Naptár. Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus napár	Protestáns napár	Görög-orosz napár
21 Pént.	Bernát ap.	Ad Kemény, Ad.	9 Mátyás ap.
22 Szom.	Timóté, Alf.	Timóté	10 Lóriné
23 Vas.	D 14 Benici F.	D 13 Tr. Zak.	11 F 9 Eupol.
24 Hétfő	Bertalan ap.	Bertalan	12 Fóküis
25 Kedd	Lajos kir.	Lajos	13 Maxim.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

18195. sz.

Bács Bodrogh vármegye alispánjától.

alisp. 1891.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről a vár-
megye — Zombor sz. kir. városban levő — két emeletes
székház cserépfedeltének szükséges kijavítása, vagy
körülbelül 3800 négyzetméter területű cserépfedél újból
való bekátrányozásának biztosítására ezen nyilvános
szóbeli és zárt ajánlati versenytárgyalás
hirdetettik.

A versenytárgyalás 1891. évi szeptember hó
7-ik napján délelőtt 9 órakor (hétfőn) a vár-
megye palota kistermében fog megtartatni.

A versenyzni óhajtok felhívának, hogy zárt aján-
lataikban azon négyzetméterenkénti egységért, melyért
a fentebbi munkát elvállalni szándékoznak, félre nem
érthető módon ténstessék ki, annak felemelítésével, hogy
kőszén vagy másnemű kátrányt szándé-
koznak-e felhasználni, továbbá az 50 frt értékben
megállapított bánatpénz az ajánlatához csatolandó, mely
az árlejtés befejeztével a vállalkozó részéről 100 frtra
lesz majd kiegészítendő.

Az ajánlatok a fent kitűzött napot megelőző nap-
nak (vasárnap) délelőtti 12 órájáig a vármegye alispán-
jához annyiál inkább beadandók, mivel a későbbben
érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkák az átadás után azonnal
megkezdendők és 6 (hat) héten belül befejezendők.

Kelt Zomborban, 1891. évi augusztus hó 14-én.

Schmausz Endre,

alispán.

2—1

5281. szám.

kg. 1891.

Pályázat.

Bács Bodrogh vármegye Paraga községében
az üresedésbe jött s 300 frt fizetéssel egybekötött
írnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabály-
szerűen felszerelt folyamodványukat folyó évi
augusztus 31-ig hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1891. augusztus 13-án.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3—1

Tanítói pályázat.

Ó-Sztapár községében egy ujonnan szer-
vezett német-magyar tannyelvű, katolikus jellegű,
osztatlan népiskolához tanító kerestetik. Fizetése
400 frt o. é. havi előleges részletekben a köz-
ségi pénztárból és alkalmas szabad lakás, melyért
az ismétlő iskolában is tanítani köteles. A föl-
szertelt folyamodványok f. évi augusztus hó
végéig az esperesi hivatalhoz Priglevica-Szent-
Ivánra intézendők.

515 szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a
tek. zombori kir. járásbíróóság 1711/1890. sz. vég-
zése által néhai Stein Sebestyén hagyatéka javára özv.
Mejer Rittig Marianna gákovai lakos ellen 464 frt
tőke, ennek 1885. évi június hó 28. napjától számítandó
8% kamatai és eddig összesen 51 frt 58 kr perköltség
követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás al-
kalmával bíróság lefoglalt és 376 frtra becsült butor-
és ágyneműek és 2 darab tehénből álló ingóságok nyil-
vános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7656/1891. számú kikül-
dést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gáko-
ván alperesnö lakásán leendő eszközésére 1891. évi
szeptember hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül
kitűztetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly
megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a
értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el-
adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint
lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi augusztus hó 18-án.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

SCHLICK-féle Vasöntöde-
és Gépgyár-
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
VI., Károly Váci-ut 1090/99. szám. VI., Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű
gőz- és járgányesplő-készületeit
és számos első díjakkal kitüntetett
szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit
és szabadalmazott mélyítő-ekéit,
eredeti SCHLICK és
VIDATS-féle
egyvasu ekéit,
talajmivelő eszközeit,
boronáit és
rögtörő hengereit, valamint
Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit

Készletben van-
nak továbbá:
gabonatisztító
rosták (Baker és
Vidats-rendszer)
takarmányke-
szítő gépek, ten-
geri morzsolók
és darálók,
szab. Jókay-féle
„Hungaria”
daráló-gépek
erőhajtásra,
örömlánok és olajmalomrendezések. Eredeti amerikai kéve-
kötő és maroktraktó arató-gépek és fűkaszály-gépek, szállítható
mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Zomborban mintaraktár a gazdasági
egyesület helyiségében. 24-22

Krondorfi

legjobbnek elismert
alkalikus savanyúvíz

általános kedveltségnek örvend, mint kitűnő, az
egészségnek hasznos

üditő ital

egy borral, valamint gyümölcsnedvekkel
vegyítve.

Magyarországi főraktár:
BAUER LAJOS és TESTVÉRE
Budapest, V., Arany-János-utca 9. sz.

Kapható minden fűszerkereskedésben
és vendéglőben. 6-5

itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Tervezési és
munka-rajzok.
Táncrendek.
Étlapok.

**Községi nyomtatvá-
nyokból nagy raktár.**

**KÖNYV- és KÖNYVOMDAI
INTÉZET.**

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Papír és írószerek
a bevásárlási
áron.

Könyv-
kötőmunkák
elfogadtnak és
a kiállítási áron
szállíthatnak.

**A „BÁCSKA”
KIADÓHIVATALA.**

Községeknél egész
éven át hitel.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levelelők.
Névjegyek.
Eljegyzési és
esküvői kártyák.
Sima- és
dombornyomatu
monogramok.

Iskolai tankönyvek.

Az 1891/2-iki tanév kezdetével felhívom a t. szülők becses figyelmét
könyv-, zenemű- és papirkereskedésemre,
hol mindennemű **iskolai tankönyvek, író- és rajzszerek** jutányos áron kaphatók.
Ugyszintén becses figyelmükbe ajánlom

KÖNYVKÖTÉSZETEMET,
hol tan- és egyéb könyvek erős és szép bekötését elvállalom.
Magamat becses pártfogásukba ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

KOLLÁR JÓZSEF,
könyvkereskedő,
Zomborban, fűtca, Szemző Gyula ur házában.

3-1

Tankönyvek egész vászonba köttetnek.

**Gőzfűrészgár és gőzmalom
eladás.**

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudására hozni, hogy jó karban és forgalom-
ban levő

gőzfűrészgáram
két gáter és két körfűrészszel a hozzá-
csatolt három pár kőre berendezett és a mai kor
igényeinek megfelelő

gőzmalommal,
a lakóház és melléképületekkel egy-
több felszerrel együtt családi viszonyok miatt
jutányos áron kedvező feltételek mellett **szabad
kézből eladó,** esetleg több évre **bérbe is
kiadó.**

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Hoffmann Pál,
Baján, a gyárépületben.

2-2

SZABÁSZATI TANFOLYAM.

Van szerencsém az igen tisztelt
közönséget értesíteni, hogy folyó évi
szeptember hó elsején személyes fel-
ügyeletem alatt két szakavatott varrónő
(derék-készítőnő s ruhaalj-rendezőnő) ok-
tatása mellett

**három hónapra terjedő
szabászáti tanfolyamot**

nyitok, mely idő alatt a tanulók a nő
ruha készítését teljesen elsajátíthatják.
Az oktatás külön e célra berende-
zett szobában történik, s minden tanuló
saját szükségleteit készítheti, úgy hogy
ezáltal a tanítási díj ugyszólván pó-
tolva lesz.

Tisztelettel
Sohr Sándor,
női szabó.

2-1

249. szám
1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX.
t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy
a hódásági kir. járásbíróóság 2199. sz. végzése által,
a hódásági takarékpénztár végrehajtató javára Péisits
Katko és Cser boglyáni lakosok ellen 100 frt s járú
lékai erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság
lefoglalt és 352 frtra becsült lovak, kocsik, disznók,
hordók és különféle gazdasági eszközökből álló ingó-
ságok 100 frt tőke, ennek 1890. évi február hó 1. ső
napjától járó 8% kamatai, eddig összesen 47 frt 45
kr költség erejéig nyilvános árverésen **f. évi augusztus
hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor** a helyszínén, vagyis
Boglyán község-házánál fognak eladatni és ahhoz venni
szándékozik ezennel oly megjegyzéssel lívatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet
ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint
lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1891. évi augusztus 10. én.

Ruszován Péter,
kir. bír. végrehajtó.

6051. sz. kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Cservenka községben megüresedett községi lovas
rendőri állás betöltésére pályázatot hirdetek:
A betöltendő rendőri állás javadalmazása 300 frt
fizetés és 100 frt lőtartási átalány, az egyenruházatot
azonban sajátjából tartozik beszerezni.
Községi rendőrül csak oly egyének alkalmazha-
tók, kik:

- magyar honpolgárok;
- védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik élet-
évüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték;
- fedhetlen erkölcsűek, s teljesen rovatlan elő-
életűek;
- teljesen egészségesek;
- írni és olvasni tudnak, és a községben divó fő-
nyelvet bírják.

A községi rendőrségbe való felvételnél a többi
kívánalmak egyenlősége esetében elsőbbség adandó első
sorban:

- az 1873. évi II. t. c. által kedvezményezett alisz-
teknek és kiszolgált állami csendőröknek;
- másodsorban a hadsereg és honvédségnél kiszol-
gált egyéneknek;
- harmadsorban az eddig minden kifogás nélkül
rendőrségi szolgálatban (nem felelőségi minőségben) al-
kalmazásban állott egyéneknek.

Végül előny minden körülmények között a szol-
gálati magyar nyelvben szó- és írásban való jártasság,
valamint a nőtlenység.

A pályázni kívánók okmányokkal felszerelt pályá-
zati kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó
26-ig** nyújtják be.

Kulán, 1891. évi augusztus hó 13-án.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

2-2

Heindlhofer Róbert Zomborban.

**Keil Alejos-féle
Padlózat-fénymáz**
(Glasur) Bécsből

legkiválóbb mázolószert palta padló számára. 1 nagy palaék ára 1 frt 35 kr,
1 kis palaék ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs
legjobb és leggyorsabb becsiszoló-szer kemény padló számára, 1 kősegg ára 68 kr.

Mindenkor kapható:

Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

8-2

Pályázat tanítói állásra.

A szenttamási (Bácsmegeye) r. k. iskolaszék
egy újonnan szervezett tanítói állásra pályázatot
hirdet. Az állás javadalmazása következő: 1. Kész-
pénzben 500 frt. 2. Tanítói lak fűtésére 84 frt.
Tanterem fűtésére 40 frt. 4. Tanterem tisztán-
tartására 30 frt. 5. Ismétlőiskola tanításáért 20
frt. 6. Írószerekre 15 frt. 7. Szabad lakás.

A kellőleg felszerelt folyamodványok a szent-
tamási r. k. iskolaszékre címezve, alulírt ker-
esperes és iskolaszéki elnökhöz **szeptember hó
1-éig** lesznek beküldendő. A zenében és kántori
teendőknél jártasak előnyben részesülnek. Az állás
szeptember 15-éig elfoglalható.

MATOSS JÁNOS.
esperes-plébános, iskolaszéki elnök.

6-5